

leto gromno denarja. Radi, neradi mu v tem pritegnemo vsi, kar nas nosi žulje naše v c. kr. davkarijo.

Cerkvene zadeve.

Moč rožnega venca.

(Konec.)

Slovesnost pričela se je ob 9. uri zjutraj. Najpoprej smo sv. Duha na pomoč poklicali; saj imamo vsako delo z Bogom začeti. Potem je bila pridiga, v kateri so se udom razložile prednosti, milosti, dobrote in brezštevilni odpustki omenjene bratovščine, ob enem pa kazala tudi nepopisljiva lepota sv. rožnega venca. Po pridigi so naš blagi, za vse dobro vneti starček, č. g. Miha Milošič, mnogoletni vrli pastir Benediške župnije, pooblaščen od preč. o. provincijala dominikanskega reda na Dunaji, bratovščino kanonično ustanovili; zatem je sledila asistirana slovesna sv. maša, ko so služili pobožni oče Mansvet, superior o. frančiškanov pri Sv. Trojici v slov. gor. Popoldne ob 1½3. uri bila je druga pridiga, v kateri se je vernikom rožnivenška molitev kot krasen venček predstavljala, kojega moramo svoji nebeški Materi v čast marljivo spletati, kajti njej kot kraljici nebes in zemlje se venec najlepše podaja, ona nam ga pa tudi obilno vračuje. Po pridigi so bili udje z gorečimi svečami slovesno v sprejeti; silno mičen in ganljiv prizor, o katerem se je marsikatero oko razsolzilo; in kmalu za tem se je vila dolga procesija, tudi z gorečimi svečami, med krepkim popevanjem lavretanskih litanij skozi cerkev, okolo cerkve in spet nazaj, po kateri se je zapel veličastni »Te Deum laudamus« v srčno zahvalo Večnemu, da nam je blagovolil po Marijinih rokah ta praznik tako obilne milosti podeliti. Ta dan namreč, in druga leta že na predvečer rožnivenške nedelje, bodo v tej cerkvi vsi verni, toraj tudi neudje zadobivali porcijunkolske odpustke t. j. kolikorkrat bo kdo v tem času cerkev obiskal in v namen sv. Očeta molil pet očenašev, zadobi vsako pot popolni odpustek, ako je kjer že koli ta dan sv. zakramente vredno prejel. In koliko drugih velikih milostij deli ti ta bratovščina; da dobiš vsaki dan odpustek 100 let in 100 kvadragen, (t. j. 100krat 40 dnij) enkrat na dan, če na čast preblazene Device s skesanim srcem pri sebi nosiš od rektorja te bratovščine ali kakega drugega pooblaščenega duhovnika blagoslovljen molek; več popolnih odpustkov prvo nedeljo vsakega meseca, ako vredno sv. zakramente prejmeš, bratovsko cerkev obiščeš in ondi v namen sv. Očeta moliš, ob praznikih in godovih Marijinih, Gospodovih, o vseh godovih, ob katerih se obhaja ta ali ona skrivnost sv. rožnega venca; da se ti blagoslovi sveča, katero rabiš pri procesijah, ki se vršijo večkrat na leto in prejme posebne milosti, kdor se jih s pokornim duhom vdeležuje in o smrtni uri, ako se na to svečo le s kesanim srcem ozreš, dobiš poseben odpustek; da je bratovski oltar privilegiran t. j. vsaka duša, ki se nahaja v vicah in se pri tem oltarju za njo sv. daritev opravi, zadobi popolni odpustek; da se služijo vsako leto štiri črne sv. maše za vse mrtve in jedna za vse žive ude in koliko sv. daritev opravi se v ta namen po vseh Dominikanskih cerkvah in drugih hišah božjih, kjer je ta bratovščina že kanonično ustanovljena, kdo naj jih prešteje? V resnici preobilne dobrote, katere ti Mati božja ponuja; kristjan, ne preziraj jih, temveč marljivo jih obračaj v svoj duševni prid in večni dobiček.

Ni še sicer dolgo, le nekoliko mesecev, kar smo začeli udov nabirati za to vsega priporočanja vredno

bratovščino zastran preobilnih dobrot in milostij, ki nam jih deli in vendar štejemo že 1200 udov — lepo število Marijinih otrok, katero ti kaže čudovito moč rožnega venca, oziroma kraljice nebes, katera hoče s to molitvijo razveseljena biti, kakor je sama sv. Dominiku razodela. Vidiš, dragi bralec, kjer Marija delovati jame, ne more se jej nikdo ustaviti, srce se mora udati, naj bi bilo tudi trdo, kakor kamen in mrzlo, kakor led. In pisatelj teh vrstic upa, da bo število udov drugo leto v tem času s pomočjo Marijino in z vrlim sodelovanjem že vsprejetih bratov, ako bo se namreč vsaki ud trudil le jednega novega pridobiti, še enkrat večje. In ta sladka nada se nam bo gotovo spolnila, ako bomo vsi udje z otroško pobožnostjo in gorečnostjo sv. Dominika opravljali to molitev vsaki dan; na smrtni postelji pa, ko bomo za seboj gledali vse pregrehe in hudobije preteklega življenja, pred seboj pa strašno sodbo in neznano večnost, nam bo jedna misel v največjo tolažbo: tista dobra mati, katero smo vsaki dan svojega življenja z rožnim vencem počastili, ne bode nas zdaj poslednji dan našega življenja zapustila. —č.

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Slivnica pri Mariboru 19 fl. 16 kr., Mala Nedelja 104 fl., Sv. Magdalena v Mariboru 16 fl., Kozje 5 fl., Polje 15 fl., Šmarje 6 fl., Sladka gora 3 fl. 4 kr., Sv. Lenart nad Laškimi 4 fl. 78 kr., Videm 8 fl. 70 kr., Reichenburg 14 fl. 10 kr., Ponikva 10 fl., Sv. Križ pri Ljutomeru 20 fl. 30 kr., Sv. Vrban nad Ptujem 17 fl. 80 kr., Maribor 31 fl., sporočilo za pok. dr. Fr. Žagar 89 fl. 37 kr. in J. K. v Mariboru 40 fl.

Gospodarske stvari.

Nekaj o pogozdovanju hoste.

(Konec.)

S tem sem načrtal meje, med katerimi se mora trebljenje vršiti. A kako in v koliki meri naj se v posameznem slučaju trebi, tega nikakor ne določim, niti določiti ne morem, ker je način trebljenja odvisen od zemlje, na kateri in od okolice, v kateri je drevo vzraslo od atmosferskih vplivov, ako je gozd na solcu ali v senci, temveč o tem podučiti posameznika skušnja in kratek prevdarek. Vendar je najbolj priporočati, da pri takem sekanju in čiščenju precej skrbno in varčno postopamo ter le takšna drevesa posekamo, katera so zastalala in tudi razvijanje drugih ovirajo. Na vsak način pa je treba skrbnosti in previdnosti, posebno pri prvem izseku, ker je le iz njega in njegovih učinkov mogoče povzeti, kedaj in kako se naj tak izsek ponovi. Ako ti spretnih delavcev, ki imajo v tej stroki precejšnjo skušnjo in so takemu delu večji, ne dostaje, storiš najbolje in si tudi zagotoviš največji dobiček, ako sam po skrbnem prevdarjenju drevesa zaznamljuješ, katera se naj izsekajo.

Čas, ki je takemu izseku najbolj prikladen, je pozno poletje in jesen, ker tedaj poljsko delo ni tako nujno in ker v tem času les najmanj poka ter tako največjo vrednost reprezentuje. Le tam, kjer hočemo opomoči, da debela preveč mladik ne poganjajo, smemo tudi začetkoma poletja trebiti, kmalu ko se je listje do dobra razvil.

Bojimo tedaj pazni, trebimo in sekajmo pravilno in skrbno in korist ne bode izostala! Ze s tem, da debela, katera bi itak prej ali slej segnjila in strohnela, posekamo, se dobiček, katerega nam gozd nosi, znatno pomnoži. Dalje, ako redno trebimo, posekamo lahko, po-

sebnost če je gozd precej star in dorašen, najmanj 50% vsega lesovja. In kar je najvažnejše in nam je, čeravno ne hipno, vendar tekom časa najbolj v korist, z rednim trebljenjem podpiramo rast in razvijanje drugih dreves. Čim večja namreč drevesa postajajo, tem več hrane in prostora vpotrebajo, tem bolj navzgor hrepené, kjer imajo zraka in luči dovolj.

Radi tega zaostanejo slabejša in mlajša debela za starejšimi in močnejšimi in začnejo hirati, ker višja razprostirajo košate svoje veje čez nje in jim tedaj ne dostaje potrebnega zraka in luči. Če pa taka manjša in hirajoča debela odstranimo, dobijo tudi krepki njih sosedji več zraka in hrane in se tedaj lažje čvrsto in krepko razvijajo.

V gozdih, ki so skrbno gojeni, vzrastejo drevesa čvrstejša in krepkejša, kakor v gozdih popolnoma zanemarjenih. Umevno je, da v takih logih vetrovi in nevihte ne napravijo baš tolike škode, ker so drevesa močnejša in se lažje elementarnim silam ubranijo. Če so pa drevesa brez vsakega redu jedno drugega se tiščé vzrasla, ostanejo vedno tanka in šibka, in ravno radi te slabotnosti jih veter lažje vpogne in potrga, osobito ker niti njih korenine nimajo dosti čvrstosti in stalnosti; učinki burje in nevihte so torej v tako zanemarjenih gozdih veliko nevarnejši in žalostnejši.

Skrbno in redno trebljenje, dobra odgoja vpliva tedaj vsestransko na drevo in njega razvoj. Če smo drevo dobro gojili, smo skrbeli, da dobiva dosti zraka, luči in prostora, tedaj prej vzraste ter se tudi prej lahko poseka, in deblo ima lep, gladek les, čvrst in krepk materijal, ki tudi veliko izdatneje gori. Ako ima drevo zasvojo eksistenco potrebne hrane in prostora dovolj, vse svoje dele razviti, pomnožé se tudi njegovi plodovi in prej dozori in listje, katero je palo iz široko-razvitega vrha v večjem izobilju k tlom, ohrani zemlji njeno produktivno moč.

Razmotrivali smo in menim tudi vsakega preverili, kako eminentne važnosti in v koliko korist in kolik dobiček nam je, ako gozd pravilno trebimo, ga skrbno gojimo, a kako nam je v kvar, ako ga zanemarjamo. In nauk, kateri iz vsega tega rezultira, naj bode: Skrbimo za svoje gozde, trebimo jih pridno, a ne izročimo tako delo nevesčim hlapcem in delavcem, temveč gojimo svoj gozd pravilno, previdno in pazno in naš trud ne bode zastonj!

c.

Sejmovi. Dne 11. novembra v Lipnici, pri Sv. Mohorju na Rodnah, v Marenbergu, pri Sv. Martinu na Paki, pri Sv. Martinu tik Slov. Gradca, v Oplotnici, v Sromljah in v Laškem trgu. Dne 12. novembra v Hočah. Dne 15. novembra v Arveži, v Poličanah, v Radgoni, v Središči in na Vranskem.

Dopisi.

Od Sv. Lovrenca ob kor. žel. (Žalostno dolžnost) so dne 31. oktobra izpolnili naši župljani, ko so spremili zemeljske ostanke našega rajnega župnika, vlč. g. Jožefa Toporišič, kn. šk. duh. svetovalca. Pri nas so bili celih 25 let za župnika, sem od leta 1867 in bolehanje jih je letos prisililo, da so prosili za vpokojenje ter bi bili s prvim dnevom t. m. se preseleli v Maribor, toda božja previdnost je sklenila drugače: umrli so namreč uno soboto zjutra in zadnji dan m. m. smo jih pokopali. Zadnji dan, ki so si ga bili postavili za svoje delovanje v duh. službi, ta je postal tako tudi zadnji dan njih prebivanja na zemlji! K pogrebu se je zbrala velika množica domačih župljanov in 19 čč. gg. duhovnikov. Vlč. g. Jožef Fleck, dekan v

Jarenini, so v cerkvi prosili v imenu rajnega gospoda z zgovorno besedo slovo od njih duh. ovčic, vlč. gosp. Anton Hajšek, dekan v Slov. Bistrici, so služili poleg dveh čč. gg. kaplanov za njih dušo slovesno črno sv. mašo, vlč. g. dr. Ivan Mlakar, vodja dijaškega seme-nišča v Mariboru, pa so vodili pogrebne obrede. Ne smemo pozabiti ganljivega petja v cerkvi in na pokopališču od strani čč. gg. duhovskih pevcev in gg. učiteljev: marsikatero oko se je porosilo pri besedah pesmi:

„Blagor mu, ki se spočije,
V hladni zemlji sladko spi...“

Rajni gospod so bili jako delavni, posebno še v gospodarstvu. Skrbeli pa so tudi za lepoto hiše božje in je župnijska cerkev sedaj po njih trudu v lepem, dobrem stanju. Naj počivajo v miru!

Od hrvaško-štajarske meje. (Grozna nesreča.) Ko je bil pred nekolikimi leti na Pilstanju sv. misijon, obnašala se je čudno neka ženska med pridigo v cerkvi. Okolistoječi opomnijo, da »nori«, drugi si že šepetajo, da »gori« in gori, gori, slo je glasno po cerkvi in ljudstvo je zbegano in hiti iz cerkve. Pri veliki gnječi krog glavnih vrat se nekateri ranijo; da se pa večja nesreča ni zgodila, zabranila sta pridigar in pa domači g. župnik, ki sta mirila ljudstvo. — Toda vse huješ go-dilo se je unjo nedeljo, dne 30. oktobra, na Vinagori, ki stoji na hrvaško-štajarski meji. Na Vinagori je bil cerkven shod, obilno ljudstva se je sešlo. Služili sta se ob enem dve sv. maši, v cerkvi in pa zunaj cerkve v neki kapeli in ljudstva je bilo vse natlačeno po mostovžu krog cerkve. Bilo je jasno, le posamezne megle se go-nijo po nebu. Neka pred stolpom stoječa ženska zre proti nebu, vidi naprej drveče megle, pa misli, da se stolp nagiba in začne kričati na vse grlo: bežite, »turn« se podira! Kakor blisk se raznese med ljudstvom, da se stolp, da se cerkev podira. Preplašeni begajo po mostovžu, vse išče lin in vrat. Ker so začeli tudi iz cerkve vreti, nastaja gnječa vedno večja in večja. Veliko jih poskaka skozi line iz mostovža v globino, zakaj cerkev stoji na griču; največ pa se jih gnjete iz mostovža po stopnicah navzdol, kjer so se godile grozovite reči. Po njem je bilo, kateremu je spodletelo na stopnicah; kdor je ob strani obvisel za obleko, bil je vsaj ob roko ali nogo, sreča velika, če je le z raztrgano obleko ubežal. Ko se je poleglo to divje pogajanje ljudstva, videl se je strašen prizor na omenjenem mestu. Okoli dvajset oseb so pomandrali in zmučkali ter spravili ob življenje — med temi sta se nahajale tudi dve noseči ženi — s polamanimi rokami ali nogami in drugih ranjencev je bilo, kakor se nam poroča, okoli petdeset. Tla so postlana s kosei različnih oblek in možkih in ženskih pokrival. To ti je bilo grozno! Kak obup, kaka žalost, kak jok in stok povsod! Ranjenci prosijo pomoči, drugi begajo in iščejo svojih v strahu, da so se jim ponesrečili, pri stopnicah pa milo plakajo okoli stoječi za ranjimi sorodniki, prijatelji in znanci. Bodi jim Bog milostljiv, nas pa varuj nagle, neprevidene smrti!

—r—

Od Svetinj pri Ormoži. »Napočil je dan« tudi nam, ki smo dolgo in težko pričakovali novo imenovanja nam župnika, čast. gosp. Ivana Bohanca. Po vseh kotičih naše fare slišala so se zadnji teden od ust do ust vprašanja: Kedaj bodo prišli? Kako bodo nek z nami zadovoljni? Kako bi jih sprejeli? itd. Še mnogo drugih vprašanj in razgovorov priča nam živo, kako brižno se je vse ljudstvo vnelo za novodošlega gospoda, a to ne zastonj — brez vzroka. Ne samo njih prejšnje delovanje kot duhovnik in narodnjak, ampak tudi nadeja, da napočijo za našo faro s prihodom takega vrlega delavca na verskem in narodnem polju, tudi za našo faro svetlejši dnevi. Gotovo že samo to zadostuje, da smo bili dne 15. vinotoka že od ranega dne skoraj vsi po koncu,